

Aušra Nr. 49(89)

Prieš 30 metų

Iš savo atsiminimų

A. VIENUOLIS

(Tėsinys)

Vidudieny, ypač šventadieniais, čia, Piliakalnio apylinkėse taip ramu, taip tylu, kad girdisi, kaip po šilų - viržvnu - čiobrelių mėlynuojančius kilimus bitelės dūzgia, kaip medžių šakose paukšteliai čilba ir kaip, melancholingai nuteikdamos žmogų, dirvouose kresnos pušaitės ošia. O kaip pažiūri į horizonto aprūkusias, padūmavusias tolas, tai visa užmiršti ir pasijunti it mėnulyje ar kurioje nors neapgyventoje planetoje gyvenas. Čia mokinių ekskursijos, lankydamas Jono Biliūno kapą, ir manęs neužmirštų. Vienas kitas gamtos grožybių pagautas, gal ir savo kūrybai įkvėpimo pasisemtų, o aš, po velėna išsėdamasis, klausyčiau, kaip ant mano kapo atžalynas ošia, ir kaip manieji ir anykštėnų poetų jaunosiose sielose įdiegti atodūsiai pinasi ir į jų kūrybą...

Tik aš nenorėčiau, kad čia ant mano kapo būtų pastatytas koks nors paminklas. Man užtektų ir tokio monumento: didelio Anykščių laukų akmens, ant kurio būtų padėtas kryžius ir parašyti tik du žodžiai: „A. Vienuolis“. Ir daugiau nieko. Kai tas parašas nublukus, aš iš kapo būsiu dėkingas tam, kas jį atnaujins. Bet jei toji epitafija išnyktų kartu su manęs užmiršimu, - tai tegu ir mano kapas viržiais - šilais apauga, akmuo - paminklas šėmonis samanomis apsidengia ir kapavietė su žeme susilygina! Juk viskas praeina ir užsimiršta. Kadaise visi Anykščiai verkė Klemenso Kairio, o kas jį ir jo liūdnią dalį prisimena šiandien?! Nebeskamba po kaimus ir jo populiarūs dainelės „Dienelė

brėkšta“. Pradeda mirti žmonės ir A. Baranausko giesmės. Visam kam savo laikas, viskas praeina: nauji lapai pakeičia senus ir niekas jų nebeprimena, nebegaili. Tik dideli žmonės po savo mirties amžiams pėdsakus palieka...

Rašau šiuos savo atsiminimus 70-ųjų metų išvakarėse, galima sakyti jau senatvėje, o vienok dar nesijaučiu pasenęs esąs. Vieni sulaukę savo senatvės skundžiasi, kad jų gyvenimas buvęs neįdomus, nuobodus; kiti, kad jis prabėgęs jiems taip greit, taip greit, kad jie jo ir nematę: čia regis tik pradėję gyventi, o jau ir suaugę, čia tik subrendę, o jau ir pasenę... Aš savo gyvenimu negaliu pasiskųsti: nebuvo jis man nei nuobodus, nei linksmas, nei taip jau įdomus ir žavus, ir negaliu pasakyti, kad jis taip greit būtų prabėgęs. Savo gyvenimo kely visuomet buvau vienas: draugų neturėjau, artimieji man buvo svetimi, o giminės - ne visi savi: kiti man visą gyvenimą buvo kaip dieglis pašonėje.

Prisipažinsiu, kad mano gyvenimo ruduo man pačiam ne mažiau malonus, kaip kad buvo jaunystės pavasaris. Bet tai ir nieko nuostabaus: argi rudenio visam kam ateina jau ir galas? Ar gi ne kiekvienam amžiui ir laikotarpiui savo! Ar gi rudenį nebeesti gražių saulėtų dienų ir žvaigždėtų naktių! Ir saulė, kai leidžiasi už horizonto, ar ji negražesnė ir jos poveikis mūsų širdžiai ar nemalonesnis! Ir dangus rudenį žydrėnėms žvaigždėmis nusėtas... Tai ką jau bekalbėt apie samprotaujančio žmogaus senatvę! Kaip pavasaris žavus gėlemis, taip ruduo turtingas vaisiais, o gėlių yra ir rudenį! (Bus daugiau)

Senatorius Richard Lugar, Senato užsienio reikalų komiteto pirmininkas lankosi pas Filipinų prezidentę Corazon Aquino, kuriai jis perdavė prezidento Reagano laiška. Sen. Lugar laikomas dabartinės Filipinų vyriausybės draugu. Jis vadovavo amerikiečių delegacijai, kuri stebėjo prezidento rinkimus vasario mėn. ir grįžusi pasakė Washingtono raportą, kuriame kaltino buv. prez. Marcos režimą balsų vogimu. Prezidentė Aquino atvyks į Washingtoną rugsėjo 15 d.

Chicagos firma kaltina Izraelį

Chicago. - JAV atitinkami pareigūnai pradėjo tirti kai kurių Izraelio karininkų veiklą, kurie bandė išvogti gynybos sistemoms labai sofistikuočius planus, kai jie dirbo viename gynybos reikalams skirtame fabrike, netoli Chicagos. Tai buvo sugauta, kai tos įmonės saugumo tarnautojai sustabdė šis Izraelio oro pajėgų karininkus, kai jie išėjo iš fabriko ir konfiskavo 50,000 lapų brėžinių, ant kurių buvo surašytos pastabos hebrajų kalba.

Šis diplomatiniai jautrus klausimas yra tiriamas Pensilvanijos ir Iowos valstybėse, norint išaiškinti, ar tikrai Izraelis bandė pasinaudoti Amerikos technologiniais brėžiniais kai kurių bombų gamybai. Šis įvykis dar daugiau temdo JAV ir Izraelio santykius, kadangi neseniai vienas amerikietis šnipinėjo Izraeliui ir dėl to buvo areštuotas Izraelio generolas, bandęs išsmuguliuoti Amerikos ginklus Iranui.

Amerikiečių įstaiga šį gegužės 27 d. įvykų incidentą Recon/Optical, Inc., Baringtono miestelyje, dar tebeaiškina. Kaip tik šį įmonė yra laikoma viena iš svarbiausių gamintojų apsigynimo sistemoje. Visa tai jau perėmė Teisingumo departamentas, kuris veda ir kitas su Izraelio valdžia surištas bylas.

Pagal šią sistemą, lėktuvai, skrendę greičiau už garsą, gali padaryti minutes laikotarpį nutraukus įvairių karinių įrengimų ir kitų norimų taikinių 100 mylių nuotolyje ir sekundės metu jas perduoti ten, kur norima turėti. Recon/Optical, Ind. užvedė bylą prieš Izraelį už bandymą išvogti slaptus technologinius planus. Ši byla vedama New Yorke ir yra patvirtinta valdžios įstaigų. Pasirodo, kad ši firma gamino Izraeliui pagal tą sistemą reikalingus dalykus, tačiau Amerikos

eksporto įstatymai draudžia išvežti jų brėžinius.

Recon firma išdirbo specialiai tą sistemą Izraeliui pagal 40 mil. dol. kontraktą, kuris Amerikos Gynybos departamento yra finansuojamas. Pagal šią programą Izraelis yra gavęs daugiausia pinigų už bet kokią kitą valstybę pasaulyje, kaip rašo Chicago Tribune. Tai yra 3 milijonų dol. pagalba Izraeliui apsiginti nuo priešų. Visa ši byla tuo tarpu yra atsidūrusi teisme ir šiuo metu tebevyksta labai komplikuoti jos aiškinimai.

Australams trūksta lėšų manevrams

Canberra. - Australija paskelbė, jog ji dėl lėšų stokos negalės dalyvauti kartu su JAV kariniuose manevruose rugsėjo 5-20 dienomis Filipinuose. Tiesiogiai karinio manevrai kasmet vykdomi iš aviacijos bazės Clark bazėje. Australijai dalyvavimas kainuotų apie 2.5 mil. dol.

Stebėtojai mano, kad šis australų vyriausybės nutarimas rīstinas su ginču dėl subsidijuojamų Amerikos kviečių pardavinėjimo Sovietų Sąjungai ir Kinijai, kuri laikoma tradicine Australijos kviečių rinka. Premjeras Hayden pasakė sekmadienį, kad Australijos piniginiai nuostoliai neleidžia jai pirkti gynybos reikmenų, neleidžia dalyvauti manevruose.

Naujos derybos dėl Afganistano

Zeneva. - Zenevoje, Jungtinių Tautų organizacijai tarpininkaujant, prasidėjo Afganistano ir Pakistano vyriausybės atstovų derybų nauja fazė Afganistano problemai išspręsti. Konkrečiai, ieškoma Afganis-

TRUMPAI IŠ VISUR

- Penki Šiaurės kraštai sutarė, kad būtų daromi stipresni žygiai, jog būtų baigta Pietų Afrikoje aparteido politika. Danijos, Švedijos, Norvegijos, Islandijos ir Suomijos užsienio reikalų ministrai savo pusmetinėje konferencijoje nutarė pritaikinti ekonomines sankcijas pagal UN priimtą rezoliuciją.

- Penki armijos ekspertai su informacijomis išskrido į Hanojų susitikti su Vietnamo oficialiais asmenimis, kad aptartų dar nesurastų amerikiečių klausimą, kurie yra galbūt žuvę karo metu. Vietnamiečiai sako, kad tuo klausimu padaryta žymi pažanga. Manoma, kad dar yra 1,800 amerikiečių, kurių likimas nežinomas.

- Pietų Korėjos policija apsupo opozicinės partijos patalpas, kad tuo būdu sulaukėtų masines demonstracijas prieš valdžią. Neseniai buvo paleista 885 įkalinti asmenys. Naujoji Pietų Korėjos Demokratų partija tačiau yra nepatenkinta ta amnestija, nes dar esą kalinama apie 1,000 žmonių, kurie vienaip ar kitaip buvo pasirešę prieš valdžios vedamą liniją. Iš jų tik 36 disidentai paleisti.

- Teherano radijas praneša, kad Irano alyvos reikalų ministras lankysis Maskvoje ir keliose Afrikos ir Azijos kraštuose ir tarsis su jų atstovais naftos reikalais. Genevos pasitarimuose anksčiau, OPEC priėmė iranų pasiūlymą sumažinti alyvos eksportą 16 milijonų statinių per dieną rugsėjo ir spalio mėnesiais. Teheranas yra suinteresuotas kartu su Sovietų Sąjunga eksploatuoti naftą.

- Ispanijos socialistų valdžia suteikė formalų pripažinimą Palestiniečių Išlaivinimo organizacijai, duodama beveik diplomatinį statusą. Sprendimas buvo sutiktas PLO su dideliu pasitenkinimu. Jų atstovas Madirde Hani Faidi pareiškė, kad „Ispanija, kaip ir kitos Europos valstybės, pripažįsta palestiniečių teisę į laisvę“.

- Oficiali Irano žinių agentūra praneša, kad galiną bomba sprogo mašinoje, sužeidama 100 asmenų ir 11 užmušdama jų šventajame mieste Qom. Žinių agentūra tuo apkaltino imperialistų agentus.

- Reuteris praneša, kad Persų Golfo įlankoje nežinoma lėktuvas puolė chemikalų tanklaivį ir užmušė du jūrininkus, kurių tautybė taip pat dar nežinoma. Šešerių metų karo stovyje tiek Iranas, tiek ir Irakas veda nuolatinį taip vadinamą „tankų karą“.

tano problemos politinio sprendimo, tuo būdu sudarant sąlygas Sovietų Sąjungai iš to krašto atitraukti savo okupacines kariuomenę, kurią dabar sudaro apie 120 tūkstančių raudonarmiečių. Afganų laisvės kovotojai atstovaus išreiškė nuomonę, kad Afganistano komunistinio režimo saugumo virsininko paskyrimas į komunistų partijos vadovo postą nepakeis krašto politinės padėties. Laisvės kovotojai nepadės ginklo, kol sovietai neatitrauks iš Afganistano savo okupacines kariuomenes ir kol afganų tauta neatgaus pilnos nepriklausomybės.

Kliūtys sovietų žydų emigracijai

Jeruzalė. - Izraelio-Sovietų Sąjungos santykius labai temdo sovietų vyriausybės politika vietinių žydų atžvilgiu. Žmonės, paprasė valdžios leidimo emigruoti į Izraelį, paprastai vizos iš pirmo karto negauna. Jie turi prašyti ir prašyti vis iš naujo. Tokie žydai, kuriems visa nebuvo duota, vadinami „refuznikais“. Jie dažnai praranda turėtą darbą, netenka buto ir turėtų privilegijų. Jų vaikams sunkiau įstoti į geresnes mokyklas.

Jei toks vizos negavęs sovietų pilietis pradeda „ieškoti teisybės“, protestuoti, kreiptis „aukščiau“, toliau gyvenimo sąlygos dar pasunkėja. Jis gali patekti į KGB rankas, jam metami įvairūs kaltinimai, kol jis pagaliau atsiduria kalėjime, kaip Anatolij Ščaransky, kuris neseniai buvo iš kalėjimo išleistas ir išsiųstas į Vakarus, mainais už kelis Vakaruose kalintus šnipus.

Sovietų pareigūnai privačiuose pasikalbėjimuose su vakariečiais, nurodo, kad yra daug priežasčių, kodėl žydai neįstoją į Izraelį. Viena priežastis ta, kad įstatymai reikalauja, kad vizos prašas žydai turėtų Izraelyje artimus giminių. Piliiečiai išleisti „šeimų sujungimo“ pretekstu. Jei giminių vizos prašytojas neturi, vizą gauti labai sunku.

Narkotikų karas

Washingtonas. - Teisingumo departamentas praneša, kad apie 270 FBI agentų yra atvykę į San Juan miestą, Puerto Rico valstijoje, ir turėjo areštuoti numatytus 55 asmenis įtariamus dideliais kiekiais spekuliuavimu marijuanos, kokaino ir heroino. Departamento kalbėtojas John Russell pasakė, kad jau areštuota 24 asmenys ten pat, vienas asmuo Newark, N.J., o kiti šeši žinomi Venezueloje, Kolumbijoje ir Olandų Antilės bus tų kraštų perduoti JAV teisingumo organams. Agentai konfiskavo 16 vienetų nuosavybę, 3 lėktuvus, 11 auto ir 3 greitus laivus. Valdžios organai visus apkaltintuosius nori laikyti izoliuotus iki teismo.

Ši JAV įvairių agentūrų akcija tęsiasi 2 metus, kol buvo galima areštuoti įtariamuosius asmenis. Jie daugiausia priklausė užsienio valstybėms, nors gautu pilnu naudojosi per Floridos bankų transakcijas.

Sudano premjero vizitas Libijoje

Khartoumas. - Sudano premjeras al Mahdi lankėsi Libijoje ir pasirašė sutartį dėl naftos tiekimo. Libija siūš naftą Sudanui, o už ją išskaičiuos pinigų iš Libijoje dirbančių sudaniečių algų. Šis Sudano premjero vizitas buvo pirmas po jo išrinkimo balandžio mėn. Santykiai tarp abiejų šalių vis stiprėja, ko visada Libija ir siekė. Ji padėjo nuversti buvusį Sudano prezidentą Nimeirį.

- Irako karo lėktuvai puolė dvi Irano hidroelektrines jėgaines ir prarado vieną lėktuvą, kaip praneša abu šaltiniai.

Nemaža priežastis yra „smegenų nugriebimas“. Sovietų Sąjungoje žydai dažnai turi gerus darbus, aukštas pozicijas, yra profesionalai, įvairių sričių specialistai. Masinis jų išvažiavimas sudarytų valstybei daug sunkumų, nes juos tektų pakeisti kitais specialistais, kurių dažnai trūksta. Šalia žydų, iš Sovietų Sąjungos išvažiuoja nemažai vokiečių, armėnų. Maskvoje kalbama, kad kitos etninės grupės pyksta, kad vieni gauna vizas ir išvažiuoja, o kiti - negauna. Patiems rusams beveik neįmanoma emigruoti iš savo tėvynės. Kuo žydai geresni, klausia apie emigraciją tyliai pasvajojus rusus? Tas gimdo antisemitizmą.

Sovietų valdžios nusistatymą prieš laisvesnę emigraciją sukelia faktas, kad labai mažas nuosimtis vizą gavusių žydų važiuoja į Izraelį. Net patys sovietų žydai, kurie dar laukia valdžios leidimo išvažiuoti, pyksta ant tų, kurie, atvykę į Austriją, „pakeičia nuomonę“ ir užot važiuoja į Izraelį, pasuka New Yorko link arba ieško galimybių patekti Prancūzijos ar Britanijos. Maskvos akys toks elgesys yra apgavystė. Nes vizos buvo prašoma Izraelin ir ji buvo duota važiuoti į Izraelį, sionistų tėvyne. Ameriką buvo ir yra stipriausias sovietų ideologinis priešas. Sovietų žydai, išvykdami iš savo gimtinės, ją susilpnina, o atvykę į Ameriką, ją sustiprina.

Sovietų imperijoje žmonės, pamatę, kad daugiausiai išleisti žydai, emė ieškoti savo praeityje kokių nors ryšių su žydais. Kai kurie vizų prašytojai, visai ne žydai, įrodinėja emigracijos įstaigose, kad vieno ar kito šeimos nario senelė buvo žydė. Kai Maskva 1970 dešimtmetyje buvo kiek plačiau atvėrusi savo duris emigrantams, pasisekė išvažiuoti ir visai ne žydams, bet net tokiems, kurie vietiniams žydams buvo žinomi kaip antisemitai.

Prancūzijos žinių agentūra praėjusią savaitę paskelbė žinią, kad „La Region“ laikraščio tyrinėjimai parodė, jog Michail Gorbaciov gali būti Ispanijos emigranto Anton Corbacho vaikaitis. Reportažas rašo, kad tas Corbacho emigravo iš Ispanijos dar būdamas vaikas su savo neturtingais tėvais. Po bolševikų revoliucijos jau užaugęs Corbacho tapo Kaukazo valstybinio ūkio direktoriumi, įtakingu tos apygardos veikėju. Jo sūnus gavo stipendiją studijuoti Tifliso mokykloje. Sūnus Miguel, baigęs mokslus, pakeitė savo pavardę iš Corbacho į Gorbaciov, o savo sūnų, irgi Miguel, pavadino Michailu.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 20 d.: Bernardas, Filiberta, Tolvinas, Neringa.
Rugpjūčio 21 d.: Pijus X Pop., Basė, Bukontas, Žai-bonė.

ORAS

Saulė teka 6:03, leidžiasi 7:45.
Saulėta, temperatūra dieną 85 l., naktį 60 l.

SKAUTYBĖS KAKLARIAS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ-KŲ RAMOVĖ
Redaguoja v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

KRISTUS EINA DRAUGE SU JUMIS

POPIEŽIAUS JONO PAULIAUS ŽODŽIAI
SKAUTŲ JAMBOREE ITALIJOJE

Daugiau negu 14-ka tūkstančių italų ir kitų tautybių jaunų skautų suvažiavimas rugpjūčio 7-10 dienomis įvyko Abručų nacionaliniame parke, Apeninų kalnuose. Visi jaunieji skautai paskutiniąją kelionės dalį ėjo pėsti, tokiu būdu, rugpjūčio septintąją įvairiais keliais, vedančiais į Abručų nacionalinį parką, tuo pačiu metu visi drauge pasiekė suvažiavimo vietą. Toks keliasvaidis draugėje Eisenoje skautams turi simbolinę reikšmę: bendras kelias reiškia žengimą drauge į priekį, turint prieš akis skautiškuosius idealus.

Skautų suvažiavimo tema: „Mūsų pasirinkimai besikeičiančiame pasaulyje“. Jaunieji suvažiavimo dalyviai svarstė aplinkos apsaugojimo problemas, įvairius politinius ir ekonominius klausimus, daugelį kitų aktualių temų, liečiančių nedarbą jaunimo tarpe, mokyklą, darbo sąlygas, Bažnyčią ir ekumenizmą, socialines komunikacijas. Suvažiavimo tikslas — suteikti progą jauniems skautams kultūriškai brandintis, reikiama pasirengti, kad laikui atėjus būtų pajėgiais atlikti savo žmogiškąją misiją. Skautų svarstybose dalyvavo įvairūs žymūs politiniai ir ekonominiai veikėjai, profsąjungininkai, kultūrininkai, aktoriai.

Šeštadienį, rugpjūčio 9 d. vakare, popiežius Jonas Paulius II Abručų nacionaliniame parke, Pizza slėnyje, Apeninų kalnuose susitiko su jaunaisiais Italijos katalikų skautų vadovais. Jauniausieji Italijos katalikų skautų vadovai — jaunuoliai ir jaunuolės nuo 16 iki 21-erių metų amžiaus — čia stovyklauja jau ištisą savaitę. Tai didžiulis septynių tūkstančių palapinių miestas. 14 tūkstančių jo gyventojų yra susirinkę iš visos Italijos. Žygi į stovyklą per penkis dienas jie atliko pėsti, keliaudami mažais ir didesniais būreliais pagal skautiško žygio taisykles iš visų Italijos pusių. Stovyklos programą sudarė

maldos budėjimai, apvalaus stalo diskusijos religinėmis, politinėmis, socialinėmis, ekonominėmis bei kultūrinėmis temomis, vadovaujant žymiems šių sričių specialistams. Bendroji stovyklos tema: „Atraskime savo kelią besikeičiančiame pasaulyje“. Stovykloje dalyvavo jaunųjų skautų delegacijos iš Olandijos, Didž. Britanijos, Japonijos, Graikijos, Ispanijos, Turkijos.

Visos programos apvainikavimas buvo susitikimas su popiežium Jonu Paulium II. Kreipdamasis į keturiolika tūkstančių jaunųjų stovyklos gyventojų šv. Mišių metu popiežius pradėjo šio sekmadienio Evangelijos žodžiais:

„Tebūna jūsų strėnos sujuostos ir žiburiai uždegti. Jums, skautų vadovams, šie žodžiai yra ypač reikšmingi. Juk jūsų gyvenimo šūkis ir yra „Budėkite! Būkite pasirengę“. Sujuostų strėnų ir uždegtų žiburių įvaizdžiai jums yra ypač savi ir brangūs, — tęsė šv. Tėvas. — Išskylaudami jus susijuosiate diržais ir dažnai renkatės prie uždegtų laužų... Tai išreiškia visą budrumą bei rūpestingą žvalumą tų, kurie keliauja per šią žemę, ieškodami Dievo. Norėdami surasti Dievą šios žemės kelyje, turime būti drausmingi, blaivūs, laisvi nuo visko, kas aptemo dvasios žvilgsnį, kas pasunkina mūsų žingsnius. Skautams yra svertimas pasyvumas, plaukimas su srove, nes jie žino, kad Dievo karalystė nėra skirta tiems, kurie lengvabūdiškai praleidžia jiems skirtas Dievo malonės progas.

„Būkite pasirengę! Budėkite! Pasekite patriarcho Abraomo ir apaštalo šv. Pauliaus pavyzdį... Savo žygiuose bei užmojuose būkite tokie pat veržlūs, tokie pat uolūs, kupini tokio pat entuziazmo... Būkite pasirengę patarnauti visiems, kuriems yra reikalinga jūsų pagalba... Prisiminkite Skautijos įkūrėjo Roberto Baden-Powell žodžius: „Vienintelis kelias į laimę yra nešti laimę kitiems“.

Popiežius Jonas Paulius II-sis, pasipuošęs skautišku kaklaryšiu, rugpjūčio 9 d. kalba 14-ka tūkstančių skautų Italijoje vykusiame skautų jamboree.

„Skautų veikla ir tarpusavio bendravimas siekia išugdyti jaunų žmonių asmenybes, padedant kiekvienam atrasti save, būti savimi ir tuo suteikti geriausią patarnavimą kitiems. Skautų tarpe nėra vietos baimei, nėra vietos tingumui, nes baimė ir tingumas yra didžiausi pilnintinės žmogaus asmenybės priešai... Drausmė, pastangos, dvasinių jėgų įtampa, drąsa veda į tikrąjį gyvenimo kelią, kurį mums nurodo Jėzus Kristus Evangelijoje... Tai kelias, kuris eina per nuostabių atsimaunymą. Taboro kalne, per džiaugsmingą susitikimą su Kristumi Emmaus užeigoje, bet taip pat per kanciją ir kryžių Golgotoje. Niekas negalima pasiekti gyvenime be kancijos, be aukos ir išsižadėjimo. Per crucem ad teisingumą — per kryžių į šviesą — teisingai sakydavo pirmieji krikščionys.

„Iš šios stovyklos jūsų išsiveičite kilnių pasiryžimų, — kalbėjo jaunųjų skautų miniai Jonas Paulius II. — Bet manau, kad pats gražiausias iš jų visų yra pasiryžimas pasaulio akivaizdoje liudyti savo tikėjimą. Akivaizdoje mūsų laikų bendruomenės, kuri yra pasidavusi abejingumui, malonumų ieškojimui, egoizmui, jūs turite parodyti neprilygstamą tikėjimo grožį, draugystės, solidarumo ir tarnavimo grožį. Turite iškelti besąlyginės vienybės su Kristumi ir tarnaujančios žmonių meilės idealo grožį.

„Būkite visada ištikimi sau patiems, savo gyvenimo principams. Tarp jūsų tikėjimo ir gyvenimo, tarp jūsų įsitikinimų ir konkretios veiklos tenebūna jokio prieštaravimo. Būkite ištikimi Bažnyčiai ir Tėvynei... Šiuo keliu eidami, jūs atnaujinsite pasaulį.

Pasaulyje atsiras daugiau teisingumo, daugiau taikos, solidarumo, pagarbos kiekvienam žmogui...“ — baigė savo žodį jaunųjų skautų miniai šv. Tėvas.

„Jaunieji skautai ir skautų vadovai! Budrūs žygiuokite šio pasaulio keliais! Kristus eina drauge su jumis!“

RED. Dėkojame Vatikano radijo lietuviškam žinių skyriui už šios žinios suteikimą.

Naujoji Vydūno Jaunimo fondo valdyba. Iš k. i eil. — Danguolė Bielskienė, Vytautas Mikūnas, Jūratė Variakojienė. II eil. — R. Merkys, L. von Braunas, Liudas Ramanauskas ir Juozas Liubinskas.

VYRESNĖS SKAUTĖS PAPASAKO

DRAUGŲ SPAUDIMAS

Niekas negali nuo draugų itakos (peer pressure) pabėgti. Visur ji randama — mokyklose, namuose, darbe ir tarp žmonių. Kodėl „peer pressure“ mūsų gyvenime egzistuoja?

Daugiausia jaučiamas draugų spaudimas mokyklose. Pradinėse mokyklose vaikai mato kitokį gyvenimą negu namuose. Jie ten išmoksta kaip sakyti „ne“. Šis pasidaro jų mėgstamiausias žodis, nes jų draugai tą patį sako. Vėliau vaikai pradeda keikties tarp savęs. Jie žino, kad negalima ir bijo, kad tėvai sužinos, bet tarp draugų jie nori būti populiariai.

Vaikai nuėję į aukštesniąją mokyklą mato vėl visiškai naują gyvenimą. Beveik visi bando rūkyti, gerti ir narkotikus naudoti. Ir vėl galima klausyti kodėl. Vaikai nori klausyti ką tėvai sako ir užsitarnauti pasitikėjimą, bet jeigu vaikai nepabando ką draugai daro, tai jie jaučiasi, kad jie nepriklauso grupei.

Ne tik mokyklose matome „peer pressure“, bet ir tarpe įvairaus amžiaus ir kasdieniniame gyvenime, kaip pvz. madose, kurios nuo pasaulio pradžios nuolat keičiasi. Darom ko mes nenorim, kad

tik priklausytumėm. Išleidžiam šimtus dolerių, perkam rūbus, kuriuos gal dėvėsim tik vieną kartą, nes norim būti „in style“ ir pritapti prie draugų. Yra spaudimas turėti mašinas, gražius rūbus, visiems būti ploniems ir gražiams. Jeigu neturi pinigų, mašinos ir vyresnio brolio ar draugo, kuris gali degtinės nupirkti — tai tu nepriklausai.

Šiandieniniame gyvenime mums visiems sunku, jauniems gal daugiau negu vyresniems. Yra labai sunku būti kuklia lietuvaite, nes negali derintis prie moderniško gyvenimo.

Aleksandra Mačytė

KODĖL MAŽIAU LIETUVIŲ DALYVAUJA LIETUVIŠKOJE VEIKLOJE?

Vyresnieji lietuviai pradėjo išmirti, o jų vaikai ir vaikų vaikai turi daug kitų pareigų. Jie nenori taip sunkiai dirbti lietuviškoje veikloje, kaip jų tėveliai dirbo.

Mūsų tėvukai ir tėveliai sunkiai dirbo, kad jie turėtų patogius namus ir pakankamai pinigų patogiai gyventi. Jiems lietuviškoji veikla buvo ne tik tautinė pareiga, bet ir jų socialinis gyvenimas. Jie visi aktyviai dalyvavo kokio nors organizacijos. Jų darbo diena pasibagė kada jie išėjo iš darbovietės. Dabartinis jaunimas irgi sunkiai dirba, bet ne tik darbovietėje, o ir namuose.

Mokyklos irgi užima didelę dalį laiko. Daug mokyklų

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Second class postage paid at Chicago, Ill.
Subscription Rates: \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytėjo adreso, gavus iš jo mokesčių, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto		
	metama 1/2 metų 3 mėn.	
Chicago ir Cook County	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Savaitinis (Šeštad. pried.)	\$30.00	\$19.00 —

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisyso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

STOVYKLOS

Rugpjūčio 16-24 d. — Atlanto rajono skautų ir skautų stovykla Resolute amerikiečių skautų stovyklavietėje, Bolton, Mass.

Rugpjūčio 16-24 d. — Detroito jaun. skautų „Avilio“ stovykla Dainavoje.

Spalio 10 d. — Sk. Akademikų išsilminga sueiga Liet. Tautiniuose namuose.

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAZEKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4,
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Tel. 638-7700

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422

DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždavta treč.

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
10522 S. Cicero St., Oak Lawn, Ill.
Tel.: 636-2992
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

DR. PETRAS ŽIJOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6;
šeštadieniais pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Aughlin nuomami ofise)
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikla 24 val.)
Val.: pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 12 iki 6 v.v.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7;
antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplėstusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus.

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
TRADE CENTER BUILDING
9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills
(Ant 95th St. 1 blokas į rytus nuo Roberts Rd.)
Tel. 598-8101 Val. pagal susitarimą

Tel. RE-lance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvų gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DANTŲ GYDYTOJOS
DR. IRENA KYRAS
PROSTHODONTICS — karūnėlės,
titeliai, plokštelės ir bendroji praktika.
DR. LAURA KYRAS
2689 W. 59 St. Chicago
Tel. 478-2112
Valandos pagal susitarimą

„Aušros Vartų“ tunto „Satrijos“ draugovė. Pirmoje eilėje iš k. K. Volodkaitė, O. Mačiulytė, K. Latozaitė, R. Kankutė ir A. Reitnerytė. Antroje eilėje iš k. draugininkė v.s.l. R. Ramanauskaitė, T. Reitnerytė, T. Mikaitytė, A. Kazlauskaitė, A. Mockaitytė, V. Kazlauskaitė. Nuotr. A. Namikienė

BALTIEJI KANKINIAI

Labai plačiai visur kalbama ir rašoma apie juodųjų piliečių teisių suvaržymą Pietų Afrikoje. Tame yra daug tiesos ir už visą demokratine lygybę visi pasisakome. Juodieji neturi būti skriaudžiami. Tačiau kaip nepalyginti mažiau tekiamas balsas už teisių lygybę komunistų pavergtuose kraštuose, kur mažas skaičius raudonųjų diktatūros nesėjų priespaudoje laiko šimtus milijonų žmonių. Čia ta vergija tuo žiauresnė, kad nebranginama nė žmogaus gyvybė, žudymais liejamas kraujas.

Tam turime naujų liudijimų ir pagalbos šauksmų. Neseniai Nidos leidykla Anglijoje išleido Avos Saudargienės knygą: „Naikinamieji. Politinio kalinio pasakojimai“. Tai liudijimas, kurį surašė Sibiro kankinys Petras Siemniška, pridėdamas priesažą: Kol gyvas, negaliu kalbėti. Paskelbė mano liudijimą, kai numirsiu“. Tas jo testamentinis prašymas ir išpildomas šiuo leidiniu. Knygoje įjungti ir dokumentiniai įrodymai: sovietinių įstaigų liudijimas, kad jis buvo tremtinys, Sovietų saugumo ministerijos pažymėjimas, kad P. Semniška buvo „laikomas laisvės netekusių vietose Sovietų Sąjungoje“, registracijų atžymėjimai. Visų tų dokumentų pateikiamos fotostatines kopijos.

Avos Saudargienė čia tuos atsiminimus perteikia tokia subelestrinta forma, kas, ypač jaunesniems skaitytojams, knygą daro lengviau skaitomą ir labiau intriguojančią. Čia labai vaizdžiai nupasakojama, kaip Siemniška iš Vilniaus buvo su kitais tremtiniais sunkiausiomis sąlygomis vežamas į Sibirą, kiek vagonuose alkio, mušimų, niekinimų iškentėjo tremtiniai, kokius sunkius tarymus ir kankinimus turėjo pakelti arešto namuose, koks tragiskas buvo gyvenimas tremties barakuose, kiek čia bado, mušimų, niekinimų, teko pakelti vergų darbuose Kazachstano tremtyje, kokie tremtinių kruvini išnaudojimai buvo Karagandos tremtyje, specialiuose lageriuose, koks skurdus buvo gyvenimas kazakų kaime Kasgaradoke.

Leidinyje jaudinantis giliais naikinamųjų kankinimo ir marinio aprašymais guojantis savo parinkta lengva rašymo forma, ypač gali būti gera dovana jaunesniems pasiskaityti ir sužinoti, ką vyresnieji iš tiesioginio patyrimo daugiau žino.

Komunistų kruvinas nežmoniškas reikišias ne vien Sovietų Sąjungoje, bet visur, kur tik ši marksistinė diktatūra įsigali. Neseniai iš spaudos išėjo Kubos gyvenytojo Armando Valladares knyga: „Against All Hope“. Autorius išbuvo Kubos Castro kalėjimuose 22 metus kaip politinis diktatoriaus kalnys. Jis ryžtingas katalikas ir tvirtai atmeta komunistinę diktatūrą. Šiame veikale jis aprašo, kokias kančias turėjo pakelti jis ir kiti kaliniai, kurie buvo vertiami, naudojant kankinimus, prispažinti esant kriminalistais ir pasiskaityti už marksizmą. Jis išliko nepalaužiamas visoje toje komunistų „perauklėjimo“ programoje. Netgi įstengė prašmugeliuoti iš kalėjimo savo poeziją ir aprašymus jo paties ir kitų kankinimų. Jo poezija buvo išleista pavadinimu „From My Wheelchair“, kadangi dėl kankinimų jis nebegalėjo vaikščioti ir judėjo vežiojamoje kėdėje.

Tas jo poezijos leidinys atkreipė dėmesį Amnesty International sąjūdžio ir šis

sąjūdis parūpino pagalbą jo žmonai (taip pat politinio kalinio dukteriai). Ji tiek pasiaukojusi ir tam kankiniui pilna pagarbos, kad susituokė su juo jau jam esant įkalintam. Ji vedė ilgą kovą, kad Valladares būtų paleistas ir pagliau 1982 m. jis galėjo išeiti iš Castro kalėjimų. Dabar jis gyvena Madride ir yra prezidentas Europos komiteto už žmogaus teises Kuboje. Jis tęsia kovą, siekdamas padėti dar tebekalinamiems savo draugams.

Savo knygoje Valladares skelbia, kad šiuo metu Kuboje yra apie 15,000 politinių kalinių, daugiausia tarp 16 ir 24 metų amžiaus. Jis žino, kad diktatorius Castro yra kerštingas ir viename pasikalbėjime su Kolumbijos laikraščio korespondentu Valladares pratarė: jeigu Castro būtų žinojęs, ką aš darysiu išleistas iš kalėjimo, jis būtų mane kalėjime užmušęs, tikėdamasis, kad pasaulis apie tai kalbėtų kokius tris mėnesius, o paskui užmirštų.

Knygoje pažymima, kad jau Amnesty International yra paskelbusi, kad politiniai kaliniai Kubos kalėjimuose kankinami, kad jie vidutiniškai laikomi įkalinti maždaug po 23 metus ir priversti kentėti sunkiausiomis kankinimais. Amerikojie veikiantis Amnesty International padalinys bene pirmą kartą paskelbė, kad Kubos kalėjimuose vykdomi sistematiški kankinimai. Knygoje duodama suprasti, kad Castro yra toks pat žiaurus kriminalistas kaip ir Stalinas. Stalino laikais kai kurie vakariečių intelektualai, lanke Sovietų Sąjungą, grįžę skelbė, kad ten nėra tokios priespaudos, tai esanti tik vakariečių propaganda, o po Stalino mirties 20-tame komunistų partijos kongrese žmonės sužinojo, kokie kruvini buvo Stalino valdymo metai.

Savo knygoje Valladares liudija kaip Castro kalėjimų sargai beširdiškai leidžia šūvius ir kalinius, kaip kalinamieji Estebita ir Piri mirė dėl daromų su jais biologinių eksperimentų, kaip Diosdado Aquit, Chibo Tan, Eddy Molina ir daugelis kitų buvo nukankinti vergų darbų stovyklose. Edvardui Capotei buvo pirštai nukapati, moterys mušamos koncentracijos stovyklose. Tai įspūdingas naujas šių metų leidinys.

Knygų lentynose galima laikyti nauja sensacija buvusio Lenkijos ambasadoriaus JAV-se Romualdo Spasowskio nauja knyga „The Liberation of One“. Jis yra buvęs net ir komunistinės Lenkijos užsienio reikalų ministerio paduotojas. Jo tėvas buvo tapęs ateistu ir uoliu komunistu. Pats Romualdas Spasowskis jaunatvėje buvo komunistas, o ir suaugęs buvo jų aukštose pareigose. Tačiau, kai jis ryškiai pamatė, kaip Maskvos kontrolėje komunistinė vyriausybė prispaudė jo tėvynės žmones, įvedė žiaurų karo stovį, Spasowskis atsime-tė nuo komunistų ir 1981 m. JAV-se gavo politinio pabėgėlio teises. Tai aukščiausias komunistų pareigūnas, persimetęs į vakarus. Jeruzaleje vyriausybė jį pasmerkė mirti. Dabar jis gyvena JAV-se. Šie jo atsiminimai ypatingai gvyvai parašyti, skaitomi kaip romanas, jie gerai pavaizduoja komunistų kruviną žiaurumą.

Reikalaukime šių knygų miestų, universitetų bibliotekose ir jų aprašomus faktus, plačiai skleiskime pasaulyje. Mums turi rūpėti juodųjų teisės, bet negalima pamiršti ir baltųjų kankinimų.

Juoz. Pr.

VATIKANAS IR MASKVA

Ar pasikeis santykiai?

Atėjus į Sov. Sąjungos viršūnę Michailui Gorbačioviui, pasaulinė spauda pastebėjo, kad Kremliuje papūtė nauji vėjai: pakeitimas senųjų komunistų teorikų jaunais, valymas valdžios aparato nuo spekuliantų, valdžio turto grobystojų, noras kalbėtis su Vakariais, ypač Jungt. Amerikos Valstybių prezidentu Reaganu, šviesesni ir konkretesni pažadais taikos išlaikymui ateityje ir kt. Visa tai sukėlė Vakarų spaudos spėjimus: O kokie bus Gorbačiovo santykiai su Vatikanu? Italijos valdžios kviečiamas, jis lankysis Romoje. Ar susitikis su pop. Jonu Pauliumi? Kaip žinoma, popiežius priima visus, kurie nori jį aplankyti, su juo pasikalbėti. Taigi ir Gorbačioviui nebus pasakytą: „niet!“.

Atrodo, kad ima atsilsti santykiai tarp katalikų Bažnyčios ir Maskvos ortodoksų patriarchato. Jau žinoma, kad šių metų spalio mėn. Asyžuje, popiežius pakvietė, susitikti įvairių konfesijų atstovai. Jame dalyvaus ir Maskvos patriarchato delegacija. Čia bus kalbama apie pasaulio taikos stiprinimą.

Spaudoje keliamas klausimas, ar pop. Jonas Paulius II dalyvaus Rusijoje, kai bus ten švenčiama 1000 metų krikščionybės įvedimo sukaktis. Manoma, kad popiežius būsiąs pakviestas dalyvauti to jubiliejaus iškilmėse. Taigi tiek Vatikanas, tiek Maskva yra nusiteikę atnaujinti jau keleri metai nutrukusį dialogą.

Kaip žinoma, praėjusių metų vasario mėn. pop. Jonas Paulius II turėjo nepaprastą svečią, Sov. Sąjungos užsienio reikalų ministrį Andrej Gromyko. Susitikime dalyvaus kaip valandą kalbėtasi rusiškai, be vertėjų ir liudininkų. Bet iš to susitikimo ir pasikalbėjimo nebuvo jokių naujų žinių. Panašiai bus, jei popiežius aplankys ir Gorbačiovas. Mandagumo vizitas, ir viskas.

O ir ryšiai tarp Vatikanų sekretoriato krikščionims ir Maskvos patriarchato jau veik treji metai yra nutrukę. Ar jie susimegę? Parodysis ateitis. Bet pastaruoju metu vis tik įvyko šis tas naujo. Neseniai Maskvoje lankėsi žymi katalikų Bažnyčios delegacija: Miuncheno kardinolas Wetter su trimis Bavarijos vyskupais ir keliais kunigais. Jie susitiko su Maskvos patriarchato patikėtiniu ryšiams su užsieniu metropolitu Filaretu, drauge su keliais kitais ortodoksų vyskupais ir Maskvos teologijos Akademijos rektorium. Susitikimo ir pokalbio tema buvo tik religinė: Eucharistija kaip tiesos išraiškos ženklas. Oficialiai nebūta kalbos apie Romos popiežiaus vizitą į Maskvą, ne katalikų Bažnyčios dalyvavimą ortodoksų Bažnyčios krikšto 1000 metų įvedimo iškilmėse. Tačiau, pasitarimams pasibaigus, spaudos konferencijoje (irgi jau nauja) abi delegacijos pareiškė, kad šalia religinių pokalbių, buvusios paliestos ir politinės problemos. Nepasakojus, kokių išvadų padaryta. Tačiau atrodo, kad norėta pagerinti santykius tarp Vatikanų ir Maskvos patriarchato, kuris yra ir Kremliaus garsiakalbis. Spauda įžūrėjo teigiama šia linkme ženklą —

leidimą Wetterio delegacijai aplankyti Rygos kardinolą Julijoną Vaivodą (bet ne Lietuvos vyskupus. J.V.)

Tokiame dialogo atsilime tarp katalikų ir ortodoksų spauda tuoj išskėlė klausimą: o kaip iš tikrųjų su popiežiaus kelione į Sov. Sąjungą? Iš viso atrodo, kad tokia kelionė yra labai problematiška, tiesiog neįmanoma. Jei eventualiai popiežius ir atvyktų į Maskvą, tai jis norėtų aplankyti Sov. Sąjungos katalikus. O to Maskva jokiū būdu neleis. Tad ir popiežius, net kviečiamas, su tokiais apribojimais nevažiuos.

Vienam italų katalikų laikraščio korespondentui (Vincenzo Maddaloni) metropolita Filaretas išsiskundėdamas aiškino, kad ši tema (popiežiaus vizitas Maskvoje) „nebus darbotvarkėje“, kad „tam dar neatėjęs momentas“. Dar anksčiau tam pačiam žurnalistu Filaretas, paklaustas apie popiežiaus kelionę į Sov. Sąjungą, atsakė: „Šiandien, kaip šiandien, yra mažai duomenų tokiam atvykimui. Atvyksta į Maskvą katalikybės atstovai. Turime draugiškus, labai broliškus santykius su katalikais prancūzais, amerikiečiais, vakarų vokiečiais. Tačiau grįžtant prie škelto klausimo (popiežiaus vizito į Maskvą) nėra pagrindų duoti teigiamą atsakymą. Bendrai, mes pripažįstame Šv. Tevo Jono Pauliaus II rolę. Tačiau norime, kad Vatikanas II susirinkimo principas apie Bažnyčių lygybę būtų aiškiau realizuotas gyvenime ir realybėje, kad iš tikrųjų būtų tos lygybės ženklų“.

Į žurnalisto klausimą, ko

pop. Jonas Paulius II, kad sovietinė valdžia jubiliejui paminėti grąžinsianti katalikams Vilniaus katedrą ir pan. Vokiečiai sako, kad „noras yra minties ir vilties tėvas“. Tokiems, save guodžiantiems viltimi, gyvenantiems sovietinėje ateistinėje realybėje turėtų būti aišku, kad ne tik Rusijos ortodoksų, bet ir Lietuvos katalikų reikalus tvarko ta pati Maskva. O iš ten bet kokio katalikams švelnesnio vėjelio neįėjama.

Kokie Maskvos nusistatymai Romos atžvilgiu, rodo tokie faktai. Kai 1984 m. Buvo Romoje švenčiama Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktis, iš Lietuvos niekam nebuvo leista nuvykti į Romą. Panašiai bus ir 1987 m. Romoje švenčiant Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį. Priekiaštata, kad Šv. Kazimiero iškilmės būtų „reakcinio“ elemento. Jo bus ir Lietuvos krikšto jubiliejaus iškilmėse, todėl iš Lietuvos niekam tose iškilmėse nebus leista dalyvauti. Panašiai buvo ir su Latvijos 800 metų krikščionybės įvedimo paminėjimu ir iškilmėse Romoje 1986.VI.24-26 dienomis: iš Latvijos irgi niekam neleista Romon atvykti, netgi Maskvos medaliais papuošto kard. Julijono Vaivodos... Tai irgi Romos-Vatikanų santykių ryškūs ženklai, deja, tik neigiami.

J.V.

KAI LĒKTUVO MOTORAS SUSTOJO

Du pilotai rugpjūčio 16 d. skrido išbandyti naują lėktuvą. Kai jie buvo tik 25 mylios nuo Chicago, jų lėktuvo motoras sustojo. Dangus buvo debesuotas, matomumas blogas. Jie dar galėjo išsokti su parašiutais, bet lėktuvas būtų sudužęs ir dar gal ką užmušęs. Jiems pagelbėjo O'Hare aerodromo kontrolierių prižiūrėtojas McCoy, per radiją nurodęs kur ir kaip nusileisti.

BAIGIASI KONCERTAI

Ši savaitė yra paskutinė Grant parko koncertų šį sezoną. Paskutinis koncertas bus rugpjūčio 24 d., sekmadienį, 7 v.v. Koncertų programos turtingos, dalyvaujant simfoniniam orkestrui, solistams, pianistams. Visiems — nemokamai.

VAIKŲ GLOBA

Illinois gubernatorius pasirašė naują įstatymą, kuris reikalauja, kad sugautas antrą kartą savo užgaidoms naudojęs vaikus, turės net ir iš kalėjimo paleistas registruotis policijoje. Mokyklos įpareigotos pranešti apie dingusius vaikus.

Lietuvių Kunigų Vienybės seime klausosi pranešimų. Pirmoj eilėj matyti kun. V. Pikturna, kun. J. Pakalniškis, kun. A. Kontautas ir kt. Nuotr. V. Rimšelio

DIENAI RIEDANT VAKAROP

Praėjusių dienų nuotykiiai VLADAS RAMOJUS

17 Chicago Lietuvos operos vardu pasivadinusio vienoto pirmoji premjera buvo G. Verdi „Aida“, kurios iš viso buvo keturi spektakliai, sutraukė pilnutėlės sales žiūrovų. Kadangi šioje savo gyvenimo nuotykių dalyje giliai ir šešiasdešimties metų dekadą nebenuoriu bristi, priminsiu tik vieną laiką iš Lietuvos, kuris buvo parašytas, ten išklausius Chicago Lietuvos operos pastatytos „Aidos“ įrašą. Laiške cituojamas Kipras Petrauskas sakęs, kad „dabar galįs ramiai mirti, kai iševijos lietuviai turi tokį tenorą, kaip Stasys Baras...“

Su Stasiu Baru ir man teko praversti ne vieną pasikalbėjimą. Bene 1954 metais po repetiicijos vėlavakare jam iš Chicago skubant į Gary, kur tada St. Baras dirbo plieno fabrike, jo paklausa: — Kas pirmasis pastebėjo Jūsų talentą ir paskatino lavintis dainavime? — Tas nuopelnas priklauso solistui ir pedagogui Jonui Butėnui. — Kokias sąlygas turėjot dainavimui ir dainavimo studijoms? — Bolševikai okupavę Lietuvą tuojau mane išmetė iš konservatorijos. Taip ir nebebuvo studijų sąlygų. Vokiečių okupacijos metais vėl tęsiau studijas. 1943 metais pirmą kartą viešai pasirodžiau muzikos mokinių koncerte Kaune, buvusios Karininkų ramovės salėje. Kritikai šį pirmąjį pasirodymą gerai įvertino, — atsakė Stasys Baras, vėliau papasakodamas apie tolimesnes dainavimo studijas ir išsilimą į tenorų viršūnes. Paklaustas, kuris koncertas jam paliko maloniausią įspūdį, atsakė: — Kartais dainininkas, dainuodamas ir labai nežymioj salėj bei aplinkoj, jaučia didelį pasitenkinimą. Todėl ne sales puošnime ar publikos gausume glūdi tikras pasitenkinimas atliekant koncertą. Man asmeniškai įspūdingiausias koncertas buvo Anglijoje, didžiulėje Westminster Hall, Londone, kur teko dainuoti ne tik prieš labai muzikalią publiką, bet ir prieš didžiojo laikraščio „Time“ muzikos kritikus. Žinoma, dar didesnis džiaugsmas buvo tada, kai tas laikraštis paskelbė labai palankų koncerto aprašymą... Šis pasikalbėjimas, kurio tik viena kita ištrauka čia pacituota, buvo padarytas jo koncerto su žymia to meto soliste Zuzana Griškaite išvakarėse. Kai vėliau jau po būrio metų ir eilės puikių pasirodymų Chicago Lietuvos operoje Stasys Baras išleido pirmąją savo arijų plokštelę, į mano pakartotą ankstyvesnį klausimą — kurie koncertai, rečiantai bei kiti pasirodymai lieka Jums pačiais reikšmingiausiais, tada jau finansininku tapęs Stasys Baras atsakė: — Vienintelis ir paskutinis pasirodymas Lietuvoje su jėzuitų bažnyčios choru religiniam koncerte, kur atlikau „Agnus Dei“, dviem atvejais gastroles Anglijoje, 1961 m. išvyka į Pietų Ameriką, Chicago

Tribune' festivalyje geriausio tenoro titulo laimėjimas 1958 m., koncertas su Lily Pons, dainavimas aštuoniose Chicago Lietuvos operos premjerose — tai graži mozaika, į kurią žiūriu su susijaudinimu ir malonumu...“

Kai žinomas baritonas Algirdas Brazis apie 1954 metus iš Metropolitan operos dausų sugrįžo į Chicago, jį teko užkalbinti vieno koncerto proga. Tada jo paklausa, ar dažni koncertai lietuviams padėjo įkopti į tokias aukštumas, kaip Metropolitan opera New Yorke? Algirdas Brazis taip atsakė: „Aišku, kad padėjo. Juk visi žinom, kad lietuviai judrūs ir apskrūs, o kartu ir talentingi. Jie sugeba įeiti į tokias sales, kaip Carnegie Hall New Yorke, Orchestra Hall ir Civic Opera Chicagoje. Dainavau ir aš tose salėse. Atėjo amerikiečiai muzikos kritikai, išgirdo ir manim susidomėjo. Po rečitalio Carnegie Hall atsivėrė durys ir į Metropolitan operą...“

Kitas mano klausimas buvo: „Žinom, kad Metropolitan operos vadovybė siūlė jus pakeisti pavardę į Brown. Mes lietuviai didžiujamės, kad pasilikote prie senos ir gražios lietuviškos pavardės. Kas paveikė jus taip pasielgti?“ „Lietuvis buvau, lietuvis ir liksiu. Aš lietuvių tarpe augau, veikiau ir jiems dainavau. Aplankiau nepriklausomą Lietuvą, grožėjau tuo mueliu mano tėvų kraštu. To man užteko, kad ir aukščiaiu dainininko profesijoje pakilęs likčiau lietuvis“, pasakojo Algirdas Brazis.

(Bus daugiau)

MARIJOS VARNIENĖS ŠIMTASIS GIMTADIENIS

E. JACKEVIČIŪTĖ-
KEREŠEVIČIENĖ

Vieną rytą atsitiktinai sutikusi D. Petrutyrę, užkalbinau ją, pasiteiraudama apie a.a. Marijos Varnienės įsteigtą Lietuvos Montessori draugiją ir jos veiklą. Paskutiniaisiais metais, kaip gyvenu Floridoje, nieko neužtikdama spaudoje, manau gal su M. Varnienės mirtimi ir draugija mirė. Tačiau iš pokalbio paaiškėjo, kad Lietuvos Montessori draugija tebegyvuoja ir kad prie jos valdybos yra įsisteigusi lietuvių montessorininkų sekcija. Jos tikslas — pagyventi veiklą populiarinant Montessori metodą lietuviškų šeimų tarpe. Neabejoju, kad pritaikius šio metodo principus vaikų auklėjimui iš pat mažens, sustiprėtų ir vaikų lietuviškos kalbos pajėgumas, ir jų drausmingumas.

Iš tolimesnio pašnekesio ryškėjo, kad susiduriama su lietuviškos bendruomenės ne tik dideliu abejingumu, bet ir bandymu, „pagaliukus kaisioti“. Štai vienur parašyta, kad Montessori per brangi lietuviams, kitur — kad Montessori sistema vargiai duotų kokius rezultatus tautinėse šamoneš išlaikymui svetimoje aplinkoje, o dar kitas, žiūrėk, pasiūlo, rašydamas, kad, girdi, *bevaikėš* pradėjo mokytis tėvus kaip auklėti vaikus...

Po tokių neigiamų ir net užgaulių pasisakymų, labai apsidžiaugiau perskačiusi, mūsų žymios žurnalistės — Aurelijos Balašaitienės straipsnį „Mažiau kritikos, daugiau darbų ir idėjų“ — (Draugas, 1986.7.24). Tai objektyvus panagrinėjimas D. Petrutytės ir J. Kojelio (D. Petrutytės oponento) straipsnių. Ne, ne tik panagrinėjimas, bet labai konstruktyvus, D. Petrutytės keliamų

klausimų paryškinimas. Jei kas A. Balašaitienės straipsnio neskaitė, nuoširdžiai linkėčiau paskaityti ir įsigilinti į straipsnyje pateiktas mintis. Tikiu, kad įsigilinę suprastume, jog tikrai gana tėvams pamokslų, o reikia praktiško darbo, kuris jau pradėtas vykdyti tų kelių ideališčių montessorininkų. Jei nepadedame, tai bent nekludykime savo neapdairiais veiksmais.

Jos bando padėti lietuviškoms šeimoms su mažamečiais vaikais. Chicago priemiestčiuose, pasirodo, jau yra susitvėrę du jaunų šeimų būreliai, į kuriuos kas mėnesį vyksta D. Petrutytė ir praveda praktiškus pokalbius, pvz., apie vaiko auklėjimą, kas žinotina, kad auklėjimas duotų teigiamus rezultatus, kaip paruošti namų aplinką, palankią tautiškam auklėjimui, kaip lengvu būdu padėti vaikui išmokyti lietuviškai skaityti, prieš pradėdant lankyti mokyklą ir t.t.

Kitas, man rodos, vertingas dalykas, tai jų leidžiamas tėvams su priešmokykliniais vaikais, laikraštėlis „Mūsų vaikas“. Lietuvių bei gelbėti ratas išmestas. Susidomėjime šiuo darbu. Eikime į pagalbą, jei ne kuo kitu, tai bent geru žodžiu, nes tyla ir ignoravimas užnuša entuziazmą. O vistik šitų gaila, jei mūsų nesidomėjimas išsekintų alyvą šiame įsižiebusiame žiburėlyje.

Pokalbio metu stebėjau kiek daug toji moteris turi meilės savo profesijai, noro ir ryžto savo ilgų metų pedagoginę praktiką panaudoti nutautimui pristabdyti. Ji tvirtai įsitikinusi, kad tautiškumą, pradėjus sistemingai organizuoti darbą nuo šei-

Chicago vyčių atstovai Lietuvos Vyčių seime Allentown, Pa. Iš kairės: Sabina Klatt, Algirdas Skudras, Evelyn Oželienė ir Estelle Rogers.

Nuotr. V. Rimšelio

mų su mažamečiais vaikais ir pakeitus neveiksmingą mokykloje. Ji neabejoja, kad tai reikalinga ir imanoma, jei lietuviškos palaikymui būtų duota pirmenybė.

Stebėjau, kad D. Petrutytė tebegyvena anų laikų aukos dvasia, kai dirbo kartu su a.a. Marija Varniene, viena kitą papildydamos ir paskatinamos. 1935-36 m. lankiau ir baigiau M. Varnienės Montessori kursų Kaune, Trakų gatvė. Gerai prisimenu mielą p. Varnienę, kurios pagarba vaikui stebino mus, kursantes. Taip pat negalėdavom atsistebėti vaikų laisvumu ir drausmingumu. Vėliau supratome, jog tai buvo pasekmė M. Varnienės sugebėjimo meistriškai panaudoti Dr. Marijos Montessori auklėjimo principus. Visos montessorinės priemonės buvo ne iš užsienio atsivežtos, o Lietuvoje pasigamintos. Tačiau labai nemaloniai nustebau, kai iš D. Petrutytės sužinojau, jog ta, taip meniška ir su meile pagaminta medžiaga, apdovanota net sidabro medaliu

Zemės Ūkio parodoje, yra visiškai dingusi, lyg į žemę prasmėgusi.

Tačiau labai maloniai buvau nustebinta, išgirdusi, kad Kaune Pedagoginis Muziejus domisi M. Varnienės prieštarybinio pedagoginio darbu ir net pasistengė iš Chicago parsigabenti montessorininkų priemonių, kuriomis labai domisi mokytojai ir darželių auklėtojos. M. Varnienės buvusios mokinės yra paprašytos, muziejaus vedėjos, aprašyti jos pedagoginį darbą ir to darbo rezultatus.

Labiausiai nustebau, kai Petrutytė pasakė, jog Kaune ruošiamasi švesti net Marijos Varnienės 100-ji gimtadienį š.m. rugpjūčio mėn. 26 d. Tai išgirdusi, tuojau užklausu, o kaip ruošiamasi šią sukaktį

atžymėti Chicagoje? „Niekaip“, liūdnai atsakė D. Petrutytė.

Negaliu patikėti, kad visiškai negirdomis praeitų ši sukaktis. Juk M. Varnienė ir šioj priverstinioj išeivijoj, palikusi aiškiai įmintus pėdsakus lietuviškos puoselėjimo barose. Jinai įsteigė Lietuvos Montessori draugiją, atidarė savo namuose vaikams židinėlį, organizavo auklėjimo priemonių parodas, ruošė tėvams vaiko auklėjimo kursus bei paskaitas, rašė spaudoje.

O visgi susidomėjime M. Varnienės palikimu — Montessori metodu — kuris šiandien labai plačiai naudojamas visame pasaulyje. Panaudokime jį savųjų vaikų auklėjimui ir mokymui. Esu tikra, kad nesigailėsime.

DRAUGĖ GAUNAMI LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS LEIDINIAI

FILOSOFIJOS KILMĖ IR PRASMĖ. Antanas Maceina. 328 psl. 1978. Roma	\$16.00
GROZIS IR MENAS. Dr. Jonas Grinius. 399 psl. 1982. Roma	\$20.00
IŠEIVIJOS KLAUSIMAI. Juozas Eretas. 54 psl. 1974. Roma	\$3.00
LIETUVIAI XVIII AMŽIAUS VOKIETIŲ LITERATOROJE. Ignas Skrupskelis. 171 psl. 1967. Roma	\$10.00
LIETUVIŲ KRYŽIAI IR KOPLYTELĖS. Dr. Jonas Grinius. 180 psl. 1970. Roma	\$10.00
LIETUVIŲ LITERATORINĖ KRITIKA TREMTYJE. Vladas Kulbokas. 569 psl. 1982. Roma	\$30.00
METRASTIS, I tomas. Studija iš mokslo srities. Red. A. Liūma, S.J. 374 psl. 1965. Roma	\$14.00
METRASTIS, II tomas. Studija iš mokslo srities. Red. A. Liūma, S.J. 370 psl. 1966. Roma	\$14.00
METRASTIS, III tomas. Studija iš mokslo srities. Red. A. Liūma, S.J. 410 psl. 1967. Roma	\$16.00
METRASTIS, IV tomas. Studija iš mokslo srities. Red. A. Liūma, S.J. 410 psl. 624 psl. 1968. Roma	\$24.00
METRASTIS, VI tomas. Studija iš mokslo srities. Red. A. Liūma, S.J. 509 psl. 1985. Roma	\$38.00
KAZYS PAKSTAS. Tautinio šauklio odiseja (1893-1960). Juozas Eretas. 372 psl. 1970. Roma	\$20.00
RASTAI, I tomas. Bendrinė kalba. Antanas Salys. 570 psl. 1979. Roma	\$30.00
RASTAI, II tomas. Tikriniai vardai. Antanas Salys. 696 psl. 1983. Roma	\$36.00
RASTAI, III tomas. Įvairūs straipsniai. Antanas Salys. 545 psl. 1985. Roma	\$36.00
RINKINIAI RASTAI, II tomas. Konstantinas Avizonis. 463 psl. 1978. Roma	\$27.00
RINKINIAI RASTAI, III tomas. Konstantinas Avizonis. 567 psl. 1982. Roma	\$30.00
LIETUVIŲ KAT. MOKSLO AKAD. SUVAŽIAVIMO DARBAI, I tomas. Juozas Eretas. 542 psl. 1973. Roma	\$20.00
LIETUVIŲ KAT. MOKSLO AKAD. SUV. DARBAI, II tomas. Red. J. Eretas ir A. Salys. 472 psl. 1973. Roma	\$18.00
LIETUVIŲ KAT. MOKSLO AKAD. SUV. DARBAI, III tomas. Red. Juozas Eretas. 514 psl. 1972. Roma	\$20.00
LIETUVIŲ KAT. MOKSLO AKAD. SUV. DARBAI, IV tomas. Red. A. Liūma, S.J. 321 psl. 1961. Roma	\$12.00
LIETUVIŲ MOKSLO AKAD. SUV. DARBAI, V tomas. Red. A. Liūma, S.J. 647 psl. 1964. Roma	\$24.00
LIETUVIŲ KAT. MOKSLO AKAD. DARBAI, VI tomas. Red. A. Liūma, S.J. 496 psl. 1969. Roma	\$18.00
LIETUVIŲ MOKSLO AKAD. SUV. DARBAI, VII tomas. Red. A. Liūma, S.J. 427 psl. 1972. Roma	\$16.00
LIETUVIŲ KAT. MOKSLO AKAD. SUV. DARBAI, VIII tomas. Red. A. Liūma, S.J. 595 psl. 1974. Roma	\$22.00
LIETUVIŲ KAT. MOKSLO AKAD. SUV. DARBAI, IX tomas. Red. A. Liūma, S.J. 455 psl. 1982. Roma	\$32.00
LIETUVIŲ KAT. MOKSLO AKAD. SUV. DARBAI, X tomas. Red. A. Liūma, S.J. 390 psl. 1984. Roma	\$30.00
THE FOUNDATION OF THE UNIVERSITY OF VILNIUS. (1579) Royal and Papal grants. Paulius Rabikauskas. 75 ps. 1979. Roma	\$4.00
UZGESE ŽIBURIAI. Biografijų ir nekrologų rinkinys. A. Dambrauskas-Jakštas. 499 psl. 1975. Roma	\$20.00
VEIDAI IR PROBLEMS. Lietuvių literatūroje. I tomas. J. Grinius. 406 psl. 1973. Roma	\$18.00
VEIDAI IR PROBLEMS. Lietuvių literatūroje. II tomas. J. Grinius. 496 psl. 1977. Roma	\$20.00

Užsakymus siųsti:

Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Pastaba: Užsakant knygas per paštą pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

A.†A.

Stanislavai Statkevičienei

mirus, dukroms ELENAI ir NIJOLEI, jų šeimoms ir visiems artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą.

Stefanija Baltušienė
Tadas ir Genė Baužai

A.†A.

JONUI GRIGAIČIUI

iškeliavus į amžinybę, mūsų mielą šokėją NINĄ, žmoną ZITĄ, sūnus LANNIE, RENNY su žmona, motiną EMILIJĄ JONUŠIENĘ ir seserį NIJOLĘ PANTAGĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Tautinių šokių grupė „Aušra“

Omaha, Nebraska

GIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS—BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

REMKIME TAUTOS FONDA

Tik nuo mūsų priklauso, ar būsime girdimi laisvajame pasaulyje.

Nepamirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO, pagerbdami artimuosius, įamžindami jų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Aukodami TAUTOS FONDUI, paremsite ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir informacijos apie tikrą padėti ok. Lietuvoj skleidimą.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073
Woodhaven, N.Y. 11421

BESIRUOŠIANT VIENOS KONFERENCIJAI

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės remiant, Lietuvių informacijos centras, bendradarbiaudamas su keliomis įtakingomis tarptautinėmis organizacijomis, ruošia studiją Vienos konferencijai apie žmogaus teisių pažeidimus okupuotoj Lietuvoj. Vienos konferencija, kuri bus 1986 m. lapkričio mėn., peržvelgs visus Helsinkio baigiamojo akto principus.

Gausi lietuvių pagrindžio spauda puikiai iliustruoja persekiojimą okupuotoj tėvynėj, bet šia ypatinga progą norisi kuo plačiau paminėti ir kitus neužfiksuotus persekiojimo faktus. Norėdami paruošti dokumentuotą studiją vienai gyvu liudijimu, kreipiamės į lietuvių visuomenę ir prašome pasidalinti žiniomis apie teisių suvaržymus, kurie dažnai pasilieka tik artimųjų tarpe.

Lietuvių informacijos centras sudarė anketą, naudodamas pagrindu pačius Helsinkio akto principus. Visuomenė yra raginama anketą užpildyti ir sugrąžinti Lietuvių informacijos centrui iki rugsėjo 15 d. Užpildžiusiems prašant, bus išlaikomas konfidencialumas bei anonimiškumas. Daugiau anketų galima užsakyti, rašant Lietuvių informacijos centrui, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, ar skambinant tel. 718-647-2434.

Atsakant į visus klausimus, prašoma pažymėti vietą ir datą ir paaiškinti, kokios buvo sovietų sudarytos priežastys teisių suvaržymui. Galima atsakyti iš asmeniškos patir-

ties ar perduoti Jums žinomas bei patvirtintus Lietuvos gyvenančių žmonių gyvenimo epizodus. Šie klausimai apima ne tik santykius tarp laisvojo pasaulio ir okupuotos Lietuvos lietuvių, bet ir ypač suvaržymus pačioj Lietuvoj.

— Ar buvo leidžiama aplankyti liguistą ar mirštantį šeimos narį?

— Ar vyresnio amžiaus žmogui ar reikalingam medicininės priežiūros buvo leidžiama išvykti?

— Ar galėjo dalyvauti laisvėnėse bei aplankyti mirusio šeimos nario kapą?

— Ar buvo duotas leidimas dalyvauti svarbiuose šeimos įvykiuose, pvz. gimimo, vedybų, religinėse ar civilinėse apeigose ar kituose šeimyniniuose susibūrimuose?

— Kokius varžtus patyrėte tarp Lietuvos gyventojų ir svetių iš užsienio viešnagės metu?

— Ar laišku susirašinėjimas tarp Jūsų ir gyvenančių Lietuvoj yra trukdomas? Kaip ilgai trunka laišku iš Lietuvos pasiekti Jus Vakaruose? Ar Jūs įteikiate skundą savo krašto paštui, jei laiškas nepasiekia Lietuvos?

— Ar siuntiniai nenusina į Lietuvą? Jei taip, kokie būna apmuitavimai? Ar siuntiniai pasiekia adresatus geram stovyje, ar jie būna apvogti, sudraskyti, konfiskuojami bei grąžinami? Jei siuntinys nenuveina, ar būna sužalotas, ar Jūs įteikiate skundą savo krašto paštui?

— Kaip su telefoniniais pasikalbėjimais? Kaip ilgai trunka pasiekti reikiamą asmenį?

Ar pokalbiai yra nutraukiami bei klausomi?

— Vaziuojant į Lietuvą, ar Jus kratė? Jei taip, ką atėmė? Kaip su Jumis mutininkai elgėsi? Ar Jums teko, kaip kito krašto piliečiui, priešintis ar iškelti bet kokius teisiskus reikalavimus mutininkams?

— Ar važiuote į Lietuvą kaip turistai? Ar kaip delegacijos narys? Kviestas giminių ar valdžios? Kaip ilgai svėčiautės Lietuvoj? Ką patyrėte viešnagės metu? Ar Jūsų artimieji Lietuvoj buvo apklausinėjami apie Jus?

— Ar Lietuvoj būnant Jus apklausinėjo? Jei taip, kokių pretekstu ir kur vyko apklausinėjimas? Kas vykdė apklausinėjimą ir ką norėjo sužinoti?

— Ar Jūs bandėte iškviesti gimines pas save? Kada įdavėte prašymą? Kada priėmė ar atmetė? Kodėl? Ar giminės dėl to nukentėjo? Kaip ilgai tęsėsi ar tęsiasi šis procesas?

— Ar Jūsų giminės ar draugai iš Lietuvos sveičiavosi Vakaruose? Vieni ar su kitais šeimos nariais? Kaip turistai ar delegacijos nariai? Kokiomis sąlygomis juos išleido iš Lietuvos? Kaip ilgai?

Maloniai prašome pasidalinti turimomis žiniomis apie: lietuvių dalyvavimą Afganistano kare; rusifikacijos apraiškas Lietuvoj ir Cernobylio pasekmes Lietuvoj.

Skirta tik iš Lietuvos emigravusiems:

— Kada išvykote iš Lietuvos? Ar vienas ar su šeima? Kaip ilgai truko gauti leidimą išvykti? Kaip su Jumis buvo elgiamasi davus prašymą išvykti? Kokiomis sąlygomis išvažiavote? Ar bandėte vėl grįžti Lietuvon kaip turistai? Jei taip, ar pavyko ir ką patyrėte?

